

**WITALNA
HAJNÓWKA**
ROZWÓJ LOKALNY

Życie w Hajnówce

Prof. dr hab. inż. Sławomir Bakier

Przesłanki z których wynika prezentacja

1. Spełnienie prośby ze strony władz miasta związana z planami realizacji projektu.
2. Chęć podzielenia się własnymi spostrzeżeniami związanymi z 10-cio letnią pracą w Hajnówce o uwarunkowaniach kształtujących naszą codzienność.
3. Próba inspiracji i wskazania kilku interesujących pomysłów, które (jestem do tego przekonany) można wdrażać w Hajnówce.

*** Prezentacja ma charakter subiektywnego spojrzenia na otaczającą rzeczywistość. To mój punkt widzenia. Trochę pozornego chaosu, z którego mam nadzieję dostrzeżecie Państwo wyraziste możliwości działania.

Cele prezentacji:

- Jak wychowywać młode pokolenie ażeby myśleć o lepszej przyszłości na podstawie własnych doświadczeń.
- Próba wskazania czynników warunkujących powodzenie w samorealizacji.
- Wskazanie czynników które warunkują rozwój miasta i dostatnie życie mieszkańców.
- Czym Hajnówka góruje nad innymi regionami kraju - czym możemy się zajmować w Hajnówce?
- „Jak żyć” w Hajnówce?

Podobno jestem człowiekiem sukcesu?

1. Nie chcę się do tego odnosić. Rzeczywiście mam szczęście, że ostatnio dostrzeżono wyniki mojej pracy.
2. Uzyskałem tytuł profesora, otrzymałem Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, nasze badania zdobyły nagrodę Marszałka Województwa Podlaskiego w kategorii odkrycie, otrzymałem Kordelas Leśnika Polskiego.
3. Za najcenniejsze uważam:
  - bycie ojcem i dziadkiem,
  - wypromowanie pszczelarstwa w regionie,
  - „wywalczenie” prawa kształcenia leśników na Podlasiu,
  - wypromowanie badań właściwości leczniczych grzybów,
  - organizacja 6 edycji konferencji „Turystyka na obszarach przyrodniczo cennych”.
4. Mam mnóstwo pomysłów i zarazem problemów z ich realizacją.

Rys autobiograficzny

1. Urodziłem się w Białymstoku i od urodzenia mieszkam we wsi Grabówka pod Białymstokiem - gmina Supraśl.
2. Pochodzę z rodziny robotniczo-chłopskiej, w której jestem pierwszą osobą, która uzyskała tytuł doktora i wyższe.
3. Warunki w jakich się wychowałem były źródłem wielu kompleksów, z którymi zmagalem się przez długi okres życia.
4. Myślę, że doświadczenie mojego życia może być interesujący w kontekście „życia w Hajnówce”.

Korzystne i niekorzystne cechy wyniesione z domu:

- Pracowitość
- Zamiłowanie do przyrody
- Unikanie konfliktów
- Karność – przestrzeganie obowiązujących zasad
- Kompleks pochodzenia – niższości, a jednocześnie poczucie własnej wartości
- Oporność na wpływy zewnętrzne

Osobiste cechy charakteru, które przyniosły mi sukces

- Zdolności w zakresie nauk ścisłych
- Szczerść w działaniu
- Umiejętność obserwacji i uczenia się
- Umiejętność wyciągania wniosków i jednoznacznej oceny sytuacji
- Wykazywanie inicjatywy w działaniu
- Upór w dążeniu do celu
- Szacunek do wiedzy
- W poszukiwaniu wiedzy sięgania do sprawdzonych źródeł
- Umiejętność krytycznej analizy rzeczywistości i wykorzystania zdobytej wiedzy
- Samokształcenie

Uwaga!!!

1. Wiedza nie ma żadnej wartości dopóki nie znajdzie praktycznego wykorzystania.
2. Wiedza jest potęgą, gdy jest uporządkowana, wdrożona do rozwiązania praktycznego problemu i wyrażona w postaci zdecydowanego działania.
3. Jedna rozmowa z mądrym człowiekiem więcej daje jak lata obcowania ze średniakami.

Specyficzna cecha ludzi z kresów

1. Brak pewności siebie
2. Wstyd z pochodzenia
3. Zamykanie się w „swoim świecie”
4. „Mentalność straceńca”
5. Sposób wychowania dzieci:
  - „Uciekajcie stąd do lepszego świata”,
  - Wychowanie na „lepszych” ludzi,
  - Wyposażenie dzieci kosztem własnym.

Czynniki warunkujące rozwój miasta

1. Ludzie, którzy chcą tu żyć i pracować.
2. Sposób wychowania młodzieży:
  - Bez kompleksów,
  - Dobrze wykształconych i merytorycznie przygotowanych do podejmowania wyzwań i trudnych zadań,
  - Gotowych tu pozostać i mających poczuciem więzi z tą ziemią,
  - Łączących swoją przyszłość z regionem,
  - Mających świadomość, że mogą liczyć na pomoc.
3. Kapitał (pieniądze), który trzeba pozyskać.

Podstawą rozwoju miasta jest wychowanie młodych pokoleń

- Ludzi, którzy się wykształcą i tu pozostaną tworząc swoją przyszłość.
- Podstawą nauczania w Polsce jest przekazywanie uczniom czy studentom wiedzy.
- Studia jedynie pomagają w zdobywaniu i porządkowaniu wiedzy. Koniecznością jest dalsze samokształcenie w określonym kierunku.
- Wykształcenie to umiejętność zastosowania wiedzy w praktyce.
- Współczesne życie wymaga ciągłego zdobywania wykształcenia i samodzielnej pracy nad sobą w dążeniu do sukcesu!
- Sukcesem jest umiejętność doprowadzenia sprawy do końca.

Praca nad sobą (samorealizacją)

1. Posiadanie określonego celu, zamiaru, wizji, ...
2. Współpraca w grupie osób „owładniętych” podobną wizją.
3. Szczere zaangażowanie i pasja w zdobywaniu wiedzy i umiejętności w dążeniu do celu.
4. Otwarcie umysłu na wizje i możliwości kreowania rzeczywistości.
5. Nadkładanie pracy (dziś rzadkość).
6. Realizacja pragnień i ambicji poprzez wykazywanie inicjatywy w działaniu.
7. Ćwiczenie kreatywnej wyobraźni (wizji).
8. Samodyscyplina w działaniu i myśleniu.

Czym Hajnówka góruje nad innymi regionami kraju?

- Jest oryginalnym miejscem z bogatą historią, przyrodą, zrywem przemysłowym w latach 30-tych XX wieku i sąsiedztwem Puszczy Białowieskiej.
- Położenie – kresy Polski (samki kresowe i gwara kresowa, kultura kresów, gadzety kresowe).
- Ma swój przemysł: meblarski, mleczarski, wyroby mięsne, przetwórstwo węgla drzewnego.

Przyszłością Hajnówki jest turystyka przyrodnicza i historyczna!

Historia Hajnówki to historia Puszczy Białowieskiej

- Dzisiaj w ofercie turystycznej aspekt historyczny jest marginalny.
- To tędy na początku naszej ery przechodził szlak handlowy pomiędzy Skandynawią a Bizancjum.
- To tutaj bywali królowie Polski i władcy Europy.
- To tutaj najdłużej (obok Puszczy Kurpiowskiej) funkcjonowało bartnictwo.
- To tutaj działała najdłużej terpentyniarnia w Polsce, wypalano potaż i wytapiano dziegć.
- A jaka jest historia Ducha Puszczy?

Trzeba odtwarzać historię i „odkurzać” legendy dla potrzeb turystyki.

Hajnówka – kresy wschodnie Polski

- Akcent praktycznie nie wykorzystywany w promocji.
- Ma wszelkie atrybuty ażeby stać się dzisiaj przedstawicielem kresowej Polski. Aspiracje takie ma też Zamość.
- Gdy jeżdżę do Warszawy jestem postrzegany jako człowiek z kresów.
- Można promować smaki kresowe: wyroby mleczne, produkty mięsne, zioła białowieskie, owoce i grzyby leśne (z uprawy), wódka kresowa.
- Kultura kresowa: język (gwara i śledzikowanie), piosenki, opowieści, biesiady, itd.

Turystyka przyrodnicza

- Jestem zwolennikiem masowej turystyki przyrodniczej, ale przemyślanej i zorganizowanej pod potrzeby i oczekiwania turystów.
- Utworzenie Akademii Przyrody Żubra Pompika uważam za doskonały pomysł.
- Konieczne jest wyznaczenie przejrzystych stref ochrony przyrody w Puszczy Białowieskiej.
- Dogmatyczne podejście do ochrony biernej jest szkodliwe dla Puszczy i ludzi.
- Trzeba zwiększać ofertę poprzez tworzenie nowych szlaków i atrakcji turystycznych w miejscach do tego dopuszczonych. Przypominanie legend i opowieści.
- Tworzenie filmów przyrodniczych na potrzeby turystów i ogółu widzów.
- Nic nie ma na temat bartnictwa w ofercie turystycznej. A gdzie jest lipiec białowieski?
- Niewiele informacji jest na temat bogactwa grzybów.
- Dlaczego nie wprowadzić głąszca i cietrzewia?

Co możemy robić w Hajnówce?

1. Możliwości są bardzo szerokie.
2. Współczesna technika zdecydowanie zmniejsza ograniczenia związane z wykonywaniem różnych zawodów.
  - Możliwość wykonywania pracy zdalnej,
  - Nieograniczony dostęp do wiedzy i informacji przez Internet (konieczność filtrowania).
  - Potrzebne dobre wykształcenie w zakresie informatyki.
3. Wygrzebujemy stare receptury i przepisy na twaróg, kiełbasy, powidła, herbatki, chleb, itd..
4. Istnieją pewne wskazania związane ze specyfiką regionu:
  - Działania związane z turystyką (szczególnie przyrodniczą),
  - Produkcja wyrobów z surowca drzewnego,
  - Filtry na węglu drzewnym do wody, powietrza, ...
  - Zbiór i hodowla ziół,
  - Hodowla grzybów.

Siedzuń sosnowy, szmaciak gałęzisty (*Sparassis crispa*) – poszukiwany gatunek jadalny z rodziny siedzuniowatych znajdujący się na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski. Uprawiany w Chinach na skalę przemysłową.

Grzyby w nietypowej formie

Maczuźnik bojowy (*Cordyceps militaris* (L.))

Hajnówka 29.09.2020

Boczniak mikołajkowy (*Pleurotus eryngii*)

Hajnówka 29.09.2020

Laskownica Iśniąca (*Ganoderma lucidum*)

Hajnówka 29.09.2020

Obszary aktywności w ramach projektu

1. Przestrzeń: „Akademia przyrody”
2. Środowisko – chrońmy czynnie, odtwarzajmy zniszczone obszary przez człowieka.
3. Tożsamość i integracja społeczności.
4. Zrób biznes w Hajnówce.

Twórzmy Akademię Przyrody Żubra Pompika

Hajnowka 29.09.2020

Podsumowanie

1. Podstawowym warunkiem rozwoju Hajnówki jest dobre wychowanie młodych pokoleń gotowych tu pozostać i poprzez własną aktywność tworzyć rozwój regionu.
2. Musimy tu zatrzymać (dobrowolnie) ludzi zdolnych gotowych podejmować wyzwania i ryzyko działania.
3. Próbuję wskazywać wizje rozwoju i zachęcać młodych ludzi do współpracy i samorealizacji dla dobra własnego i ogółu.
4. Możliwości są olbrzymie potrzebne jest tylko zdeterminowanie i przemyślana dobrze zorganizowana praca oraz pomoc na starcie.

Zakończenie

- Kluczem do sukcesu jest działanie oparte na wiedzy, entuzjazmie, szczerym zaangażowaniu i wizji przyszłości.
- Widzę, że wspólnie wypracowaliśmy konkretny, zdeterminowany cel – tworzenie Akademii Przyrody.
- Mam nadzieję, że tą prezentacją przyczyniłem się do inspirowania zespołu do działania.

Dziękuję za uwagę

Twardziak jadalny (*Lentinula edodes*) shiitake na talerzu